

EBA/GL/2014/10

16. prosinca 2014.

Smjernice

O kriterijima za utvrđivanje uvjeta za primjenu članka 131. stavka 3. Direktive 2013/36/EU (CRD) u vezi s procjenom drugih sistemski važnih institucija (O-SII-ovi)

Sadržaj

EBA-ine smjernice o procjeni sistemski važnih institucija (O-SII-ova)	3
Glava I. — Predmet, područje primjene i definicije	4
Glava II. — Metodologija bodovanja za procjenu O-SII-ova	4
Glava III. — Procjena nadzornog tijela O-SII-ova	6
Glava IV. — Objava i obavješćivanje	6
Glava V. — Završne odredbe i provedba	7
Prilog 1. — Obvezni pokazatelji za bodovanje	8
Prilog 2. — Neobavezni pokazatelji	10
5. Potvrda usklađenosti sa smjernicama i uputama	40

EBA-ine smjernice o procjeni sistemski važnih institucija (O-SII-ova)

Status ovih Smjernica

Ovaj dokument sadrži smjernice objavljene u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (Uredba o EBA-i). U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o EBA-i nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade s tim smjernicama.

Smjernice navode EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. EBA stoga od svih nadležnih tijela i financijskih institucija kojima su smjernice upućene očekuje usklađenost s tim smjernicama. Nadležna tijela na koja se primjenjuju ove smjernice trebala bi se uskladiti uvodeći ih, kada je to moguće, u svoje nadzorne prakse (npr. izmjenom svojeg pravnog okvira ili postupaka nadzora), uključujući u slučaju kada su smjernice namijenjene prvenstveno institucijama.

Zahtjevi u pogledu izvješćivanja

U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o EBA-i nadležna tijela moraju do 17. veljače 2015. obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama ili, ako to nije slučaj, navesti razloge neusklađenosti. U slučaju neprimitka obavijesti unutar ovog roka EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi u odjeljku 5. na adresu compliance@eba.europa.eu s naznakom „EBA/GL/2014/10”. Obavijesti šalju osobe nadležne za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela.

Obavijesti će biti objavljene na EBA-inoj internetskoj stranici u skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe o EBA-i.

Glava I. — Predmet, područje primjene i definicije

1. EBA je ovlaštena za objavu smjernica o kriterijima za utvrđivanje uvjeta za primjenu članka 131. stavka 3. Direktive 2013/36/EU u vezi s procjenom drugih sistemski važnih institucija (O-SII-ova). Pored toga, ove smjernice sadrže pravila o određenim objavama u postupku procjene.
2. „Ukupna imovina” ima značenje navedeno u Prilogu 1. Tablici 2.
3. Ove smjernice primjenjuju se na tijela koja su odredile države članice temeljem članka 131. stavka 1. Direktive 2013/36/EU (u daljnjem tekstu: „relevantno tijelo”).

Glava II. — Metodologija bodovanja za procjenu O-SII-ova

4. Relevantno tijelo treba svake godine procijeniti matične institucije u EU, matične financijske holdinge u EU, matične mješovite holdinge u EU ili institucije koje su ovlaštene na području iz njihove nadležnosti (od kojih je svaka „relevantni subjekt”).
5. Procjenu bi trebalo provoditi jednom godišnje i procjena bi se trebala sastojati od dva koraka. U prvom koraku nadležna tijela trebaju izračunati bodove za svaki relevantni subjekt, barem na najvišem stupnju konsolidacije dijela grupe iz njegove nadležnosti (odnosno na razini koja nije društvo kći drugog subjekta koji je ovlašten ili ima sjedište u istoj državi članici), uključujući društva kći koja imaju sjedište u drugim državama članicama i trećim zemljama, i podložno neobaveznom isključenju temeljem stavka 10 kada je to primjenjivo. Ne ograničavajući se na prethodnu rečenicu, relevantna tijela mogu dodatno primijeniti metodologiju navedenu u ovim smjernicama na drugim primjerenim razinama za potrebe priopćenja svoje odluke o načinu kalibriranja zaštitnog sloja O-SII-ova te o razini konsolidacije na koju bi se zaštitni sloj trebao primijeniti. Bodovi bi trebali odražavati sistemski značaj relevantnog subjekta i trebali bi biti izračunani kako je navedeno u nastavku. Drugi korak trebala bi biti procjena nadzornog tijela opisana u glavi III.
6. Osnovni skup kriterija za bodovanje sistemskog značaja trebao bi se sastojati od:
 - (a) veličine;
 - (b) značenje za gospodarstvo relevantne države članice ili Unije, obuhvaćajući zamjenjivost/infrastrukturu financijske institucije;
 - (c) složenost — uključujući dodatne složenosti zbog prekogranične aktivnosti;
 - (d) povezanosti institucije ili (pod)grupe s financijskim sustavom.
7. Svaki od četiri kriterija sastoji se od jednog ili više obveznih pokazatelja utvrđenih u Tablici 1. Priloga 1. Sve kriterije potrebno je ponderirati ponderom od 25 %. Pokazatelje u sklopu

svakog kriterija potrebno je ponderirati i u odnosu na druge pokazatelje u sklopu tog kriterija. Relevantna tijela trebala bi nastojati koristiti usklađene definicije ovih obveznih pokazatelja diljem država članica, koristeći provedbene tehničke standarde na zajedničkom nadzornom izvještajnom okviru na razini EU-a slijedom specifikacija iz Tablice 2. Priloga 1. Ako vrijednosti pokazatelja u skladu s Tablicom 2. Priloga 1. nisu raspoložive zbog činjenice da relevantni subjekti, na koje se primjenjuje članak 131. stavak 1. Direktive 2013/36/EU, međutim koji ne izvještavaju prema MSFI-ju i na koje se ne primjenjuju zahtjevi FINREP-a, imaju udio u ukupnoj imovini koji je jednak ili veći od 20 %, relevantna tijela trebala bi koristiti primjerene zamjenske vrijednosti. U ovom slučaju, relevantna tijela trebala bi osigurati da koliko god je moguće te zamjenske vrijednosti budu primjereno objašnjene i usklađene s definicijama iz Tablice 2. Priloga 1.

8. Relevantna tijela trebala bi izračunati broj bodova na način da
 - (a) podijele vrijednost pokazatelja svakog pojedinačnog relevantnog subjekta s ukupnim zbrojem vrijednosti pojedinačnih pokazatelja u svim institucijama u državi članici (u daljnjem tekstu: „nazivnici”);
 - (b) pomnože dobivene postotke sa 10000 kako bi izrazili pokazatelj u baznim poenima;
 - (c) izračunaju kategoriju za svaki relevantni subjekt na način da uzmu jednostavni prosjek bodova pokazatelja u toj kategoriji;
 - (d) izračunaju sveukupni broj bodova za svaki relevantni subjekt na način da uzmu jednostavni prosjek bodova iz četiri kategorije.
9. Relevantna tijela trebala bi kao O-SII-ove odrediti relevantne subjekte s ukupnim zbrojem bodova koji je jednak ili viši od 350 baznih poena. Relevantna tijela mogu povisiti ovaj prag maksimalno do 425 baznih poena ili sniziti prag minimalno do 275 baznih poena kako bi u obzir uzele posebitosti bankarskog sektora države članice i posljedično statističko bodovanje, osiguravajući time homogenost grupe O-IIS-ova koja je na ovaj način određena temeljem systemske važnosti O-SII-ova.
10. U slučaju kada bankarski sustav države članice sadrži velik broj malih institucija, relevantna tijela mogu odlučiti isključiti relevantni subjekt iz postupka određenja ako relativna veličina ovog relevantnog subjekta, koja se mjeri prema njegovoj ukupnoj imovini, ne premašuje 0,02 %. Pri donošenju ove odluke, tijela bi trebala uzeti u obzir odgovornost izvještavanja u vezi s ovim relevantnim subjektima ukoliko procijene da systemska prijetnja subjekata domaćem gospodarstvu nije vjerojatna. Ako se ovi subjekti isključe iz postupka određenja, pri izračunu bodova preostalih relevantnih subjekata relevantna tijela trebala bi izbjegavati iskrivljeni prikaz bodovanja procjenom vrijednosti pokazatelja za ove relevantne subjekte i uključenjem u uzorak virtualnog subjekta sa zbrojem vrijednosti pokazatelja ovih relevantnih subjekata. Popis relevantnih subjekata potrebno je revidirati prilikom svake provedbe postupka određenja.

11. Relevantna tijela trebala bi za potrebe postupka bodovanja u nazivnike uključiti vrijednosti pokazatelja podružnica ovlaštenih institucija u državama članicama ili u trećim zemljama, uz osiguranje da bodovi adekvatno odražavaju bankarski sektor države članice. Umjesto toga, pri izračunu bodova relevantna tijela trebala bi razmotriti uključenje virtualnog subjekta s očekivanim zbrojem vrijednosti pokazatelja ovih stranih podružnica u uzorak. Dodatno, relevantna tijela trebala bi razmotriti bodovanje za podružnice iz trećih zemalja u skladu s metodologijom iz ovih smjernica, uzimajući u obzir (i) sveukupnu relevantnost ovih podružnica iz trećih zemalja u domaćem bankarskom sustavu i (ii) raspoloživost podataka, usporedivost i primjerenost u pogledu aktivnosti podružnica iz trećih zemalja i njihovo određenje kao O-SII-ove, u slučajevima kada je to relevantno za primjenu bonitetnih zahtjeva.
12. Relevantna tijela mogu izuzeti investicijska društva iz primjene gore navedene metodologije ili mogu koristiti različiti uzorak institucija ili izmijenjeni niz pokazatelja, ukoliko smatraju da pokazatelji iz Priloga 1. ili izračun nazivnika koji se temelji na svim institucijama nisu primjereni za investicijska društva. Ako relevantna tijela uključe investicijska društva u procjenu, mogu ih odrediti kao O-SII-ove ako njihov zbroj bodova premašuje 4,5 baznih poena, kako je opisano u prethodnim stavicama.

Glava III. — Procjena nadzornog tijela O-SII-ova

13. Relevantna tijela trebala bi procijeniti bi li daljnja relevantna tijela trebala biti određena kao O-SII-ovi na temelju bodovanja pokazatelja u bilo kojoj od kategorija i/ili na temelju dodatnih kvalitativnih i/ili kvantitativnih pokazatelja sistemskog značaja. Relevantna tijela trebala bi odabrati pokazatelje za koje smatraju da primjereno odražavaju sistemski rizik u njihovom domaćem sektoru ili gospodarstvu Unije. Relevantna tijela ne bi trebala odrediti relevantni subjekt kao O-SII ako njegovi bodovi ne premašuju 4,5 baznih poena. Relevantna tijela mogu izvršiti procjenu relevantnih subjekata ili podgrupa na konsolidiranoj ili podkonsolidiranoj ili individualnoj osnovi, ovisno o tome što je primjenjivo.
14. Relevantna tijela trebala bi tijekom njihove procjene primijeniti jedino pokazatelje koji su navedeni u Prilogu 1. ili Prilogu 2. (Neobavezni pokazatelji), odabirući po potrebi primjereni opseg pokazatelja.

Glava IV. — Objava i obavješćivanje

15. Relevantna tijela trebala bi objaviti pregled metodologije za procjenu nadzornog tijela koja se primjenjuje u postupku određivanja, uključujući neobavezne pokazatelje, ukoliko postoje, i metodologiju za određivanje zahtjeva za zaštitni sloj. Ako iskoriste mogućnost povećanja ili smanjenja praga iz stavka 9, relevantna tijela trebala bi naznačiti razloge ove promjene i odrediti posebitosti bankarskog sektora države članice i posljedično statističko bodovanje na kojem se ta odluka temelji.

16. Relevantna tijela trebala bi objaviti rezultate relevantnih subjekata koji su određeni kao O-SII-ovi do 1. prosinca svake godine. Ovo pokazuje koje banke bodovanjem premašuju prag i stoga su automatski određene kao O-SII-ovi. Relevantna bi tijela također trebala po potrebi objaviti zahtjeve za zaštitni sloj koji se primjenjuju na različite O-SII-ove.
17. Kada je relevantni subjekt s brojem bodova koji je niži od praga odabranog temeljem stavka 9 određen kao O-SII, relevantna tijela trebala bi objaviti, za svaku banku, kratku izjavu u svrhu obrazloženja sljedećeg:
 - (a) koji se neobavezni pokazatelj odnosno pokazatelji koriste za obavijest o određenju kao O-SII;
 - (b) zašto je ovaj pokazatelj relevantan u državi članici;
 - (c) zašto je banka sistemski važna s aspekta određenog odnosno određenih pokazatelja.
18. Relevantna tijela trebala bi obavijestiti EBA-u o nazivima i bodovima svih relevantnih subjekata koji nisu isključeni temeljem stavka 10, te o vrijednostima pokazatelja za institucije koje podliježu odluci nadzornog tijela.

Glava V. — Završne odredbe i provedba

19. Ove smjernice primjenjuju se od 1. siječnja 2015. Relevantna tijela trebala bi primijeniti ove smjernice njihovim uvođenjem u svoje postupke nadzora u roku od šest mjeseci od objave na internetskim stranicama EBA-e.
20. Iznimno od točke 16., O-SII-ovi koji su određeni u 2015. i njihovi rezultati bit će objavljeni najkasnije 1. siječnja 2016.
21. Tijekom 2015. i 2016. EBA i relevantna tijela trebali bi izvršiti procjenu obveznih i neobveznih pokazatelja korištenih u ovim smjernicama.
22. Ove smjernice, posebno minimalni obvezni okvir, uključujući osnovni skup kriterija, obvezne pokazatelje, pondere i pragove te opseg procjene nadzornog tijela potrebno je revidirati do 30. travnja 2016. Trebalo bi razmotriti napredak ostvaren u međunarodnim standardima, nadzornom izvješćivanju i pristupima mjerenju sistemskog značaja kako bi se osigurala primjerenost metodologije procjene.

Prilog 1. — Obvezni pokazatelji za bodovanje

Tablica 1.

Kriterij	Pokazatelji	Ponder
Veličina	Ukupna imovina	25,00 %
Značenje (uključujući zamjenjivost / infrastrukturu financijskog sustava)	Vrijednost domaćeg platnog prometa	8,33 %
	Depoziti privatnog sektora deponenata iz EU	8,33 %
	Krediti privatnog sektora korisnicima u EU	8,33 %
Složenost / prekogranična aktivnost	Vrijednost OTC izvedenica (zamišljena)	8,33 %
	Međudržavne obveze	8,33 %
	Međudržavna potraživanja	8,33 %
Povezanost	Obveze unutar financijskog sustava	8,33 %
	Imovina unutar financijskog sustava	8,33 %
	Dužnički vrijednosni papiri u optjecaju	8,33 %

Tablica 2.

Pokazatelj	Područje primjene	Definicija
Ukupna imovina	na svjetskoj razini	FINREP (MSFI ili GAAP) — F 01.01, redak 380. stupac 010
Vrijednost domaćeg platnog prometa	na svjetskoj razini	Plaćanja izvršena u izvještajnoj godini (isključujući plaćanja unutar grupe): Ovaj pokazatelj računa se kao vrijednost bankinih plaćanja provedenih kroz sve glavne platne sustave čija je članica. Prijaviti ukupnu bruto vrijednost svih gotovinskih plaćanja koje je relevantni subjekt izvršio preko sustava za prijenos sredstava velike vrijednosti i bruto vrijednost svih gotovinskih plaćanja izvršenih preko banke agenta (npr. preko korespondentnog ili nostro računa), tijekom izvještajne godine u svakoj naznačenoj valuti. Treba prijaviti sva plaćanja poslana preko banke agenta, bez obzira na to kako banka agent zapravo namiruje transakciju. Ne uključuju se transakcije unutar grupe (to jest, transakcije

Pokazatelj	Područje primjene	Definicija
		<p>izvršene unutar ili između subjekata unutar grupe relevantnog subjekta). Ako točan zbroj nije dostupan, mogu se prijaviti poznate previsoke procjene.</p> <p>Plaćanja treba prijaviti neovisno o svrsi, mjestu ili metodi namirenja. To uključuje, ali nije ograničeno na, gotovinska plaćanja povezana s izvedenicama, transakcije financiranja vrijednosnih papira i transakcije kupoprodaje valute. Vrijednost negotovinskih stavki namirenih u vezi s ovim transakcijama se ne uključuje. Uključiti gotovinska plaćanja izvršena u ime izvještajnog subjekta te ona izvršena u ime klijenata (uključujući financijske institucije i druge poslovne klijente). Ne uključuju se plaćanja izvršena preko platnog sustava za mala plaćanja.</p> <p>Uključiti samo isplate (to jest, isključuju se primljene uplate). Uključiti iznos plaćanja izvršenih putem CLS-a. Osim CLS plaćanja, ne netirati nikakve odlazne veleprodajne vrijednosti plaćanja, čak i ako je transakcija namirena na neto osnovi (to jest, sve veleprodajne uplate putem sustava za prijenos sredstava velike vrijednosti ili preko agenta moraju se prijaviti na bruto osnovi). Mala plaćanja poslana preko sustava za prijenos sredstava velike vrijednosti ili preko agenta mogu se prijaviti na neto osnovi.</p> <p>O vrijednostima izvijestite u eurima, koristeći službeni tečaj na internetskim stranicama http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm (za mjesečni tečaj) ili na http://www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html (za dnevni tečaj).</p>
Depoziti privatnog sektora deponovana iz EU	Jedino EU	FINREP (MSFI ili GAAP) → F 20.06, redak 020+130, stupac 010, EU države (os z)
Kreditni privatnog sektora korisnicima u EU	Jedino EU	FINREP (MSFI ili GAAP) → F 20.04, redak 190+220, stupac 010, EU države (os z)
Vrijednost OTC izvedenica (zamišljena)	na svjetskoj razini	<p>FINREP (MSFI) → F 10.00, redak 300+310+320, stupac 030 + F 11.00, redak 510+520+530, stupac 030</p> <p>FINREP (GAAP) → F 10.00, redak 300+310+320, stupac 050 + F 11.00, redak 510+520+530, stupac 030</p>
Međudržavne obveze	na svjetskoj razini	<p>FINREP (MSFI ili GAAP) → F 20.06, redak 010+040+070, stupac 010, sve države osim domicilne države (os z)</p> <p>Napomena: Izračunata vrijednost trebala bi isključivati i) obveze unutar ureda i ii) obveze stranih podružnica i društava kćeri prema drugim ugovornim stranama u istoj matičnoj državi.</p>
Međudržavna potraživanja	na svjetskoj razini	<p>FINREP (MSFI ili GAAP) → F 20.04, redak 010+040+080+140, stupac 010, sve države osim domicilne države (os z)</p> <p>Napomena: Izračunata vrijednost trebala bi isključivati i) imovinu unutar ureda i ii) imovinu stranih podružnica i društava kćeri u odnosu na druge ugovorne strane u istoj matičnoj državi</p>
Obveze unutar financijskog sustava	na svjetskoj razini	FINREP (MSFI ili GAAP) → F 20.06, redak 020+030+050+060+100+110, stupac 010, sve države (os z)

Pokazatelj	Područje primjene	Definicija
Imovina unutar financijskog sustava	na svjetskoj razini	FINREP (MSFI ili GAAP) → F 20.04, redak 020+030+050+060+110+120+170+180, stupac 010, sve države (os z)
Dužnički vrijednosni papiri u optjecaju	na svjetskoj razini	FINREP (MSFI ili GAAP) → F 01.02, redak 050+090+130, stupac 010

Prilog 2. — Neobavezni pokazatelji

Neobavezni pokazatelj

Ukupni EAD — izloženost u trenutku neispunjavanja obveza
Ukupni RWA — rizikom ponderirana aktiva
Izvanbilančne stavke
Tržišna kapitalizacija
Ukupni EAD/BDP države članice
Ukupna imovina/BDP države članice
Krediti privatnog sektora*
Hipotekarni krediti*
Poslovni krediti*
Krediti građana*
Depoziti građana*
Depoziti s jamstvom*
Depoziti pravni osoba*
Bilo koji depoziti*
Broj klijenata fizičkih osoba*
Udio u sustavu kliringa i poravnanja*
Usluge platnog prometa pružene sudionicima na tržištu i drugima*
Imovina pod skrbništvom*
Osiguranje izdanja obveznica*
Osiguranje izdanja dionica*
Paketi domaćih obveznica
Broj depozitnih računa — poslovnih subjekata*
Broj depozitnih računa — fizičkih osoba*
Aktivnost banke prema geografskoj podjeli
Vrsta klijenata*
Imovina 3. razine
Izvedenice (na strani imovine i/ili obveza)
Vrijednost trgovanja i vrijednosni papiri raspoloživi za prodaju (uzimajući u obzir visokolikvidnu imovinu)
Broj društva kćeri
Broj stranih društva kćeri
Broj aktivnih država
Stupanj rješivosti prema procjeni rješivosti institucije

Neobavezni pokazatelj

Inozemni neto prihod / ukupni prihod

Nekamatni prihod / ukupni prihod*

Vrijednost repo poslova

Vrijednost obrnutih repo poslova

Potencijalna zaraza putem subjekata u konglomeratu

Potencijalna zaraza putem dioničara

Potencijalna zaraza ugledom

Međubankovna potraživanja i/ili obveze*

Pozajmljivanje vrijednosnih papira

Broj ili vrijednosti transakcija na tržištu*

Značaj zaštite za institucionalni sustav čiji je subjekt član

Značajno izdanje pokrivenih obveznica

Sekuritizirani dug

Pružene usluge platnog prometa*

Povezivost sa i od inozemnog bankovnog sustava

Povezivost sa i od inozemnih nebankarskih institucija

Imovina u portfelju za prodaju

Za indikatore koji su označeni sa * relevantna tijela mogu odabrati primjereno područje primjene (države članice, Uniju, određenu regiju, globalnu razinu).